

Vyskupas Antanas Deksnys

Gimė 1906 m. gegužės 9 d. Buteniškio vienkiemyje, Juodupės sen. Mirė 1999 m. gegužės 6 d., palaidotas Bad Viorishofene, Vokietijoje.

Vakarų Europos lietuvių katalikų vyskupas, visą savo gyvenimą rėmęs Lietuvos nepriklausomybę ir išėivijoje bei rezistencijoje veikusius lietuvius.

Stambūs ir giliai tikintys ūkininkai Deksniai, siaučiant Pirmojo pasaulinio karo audroms, samdydavo mokytojus, kad jie vaikus šviestų namuose, o paskui juos leido mokytis į Onušio pradinę mokyklą, Rokiškio „Saulės“ gimnaziją. 1926 m. Antanas Deksnys įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos fakultetą ir, baigęs studijas, 1931 m. buvo išventintas kunigu. Pirmoji kun. A. Deksnio paskyrimo vieta buvo Panevėžio Katedra, kur jis visa širdimi pasinėrė į tuometinės valdžios persekiojamą ateitininkų ir pavasarininkų veiklą. Vėliau, kaip sumanų bažnyčios tarną, gerai sutariantį su jaunimu, A. Deksnį vyskupas paskyrė į Biržus, reformatų centrą, kuriame katalikų parapija buvo susiskaldžiusi, nedarni, todėl reikėjo demokratiško dvasininko. Ilgainiui kun. A. Deksnys supratęs, kad jam kartais pritrūksta žinių, paprašė vyskupo išleisti studijuoti. 1936 metais išvyko į Šveicariją, Fribūro universitetą. Studijavo pedagogiką, istoriją, sociologiją, apgynė disertaciją. Lietuvos okupacija sutrukdė kunigui grįžti į tėvynę.

JAV gyvenęs dėdė tai pat kun. Antanas Deksnys pasikvietė sūnėną Antaną Deksnį pas save. Jaunasis kunigas Čikagoje įkūrė ateitininkų draugiją, netrukus ėmėsi ir klebono pareigų Ilinojaus valstijoje, Belevilės vyskupijoje, lietuvių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje Saint Luiso mieste. Čia pasitelkęs lietuvius architektus, meistrus ir menininkus, per dvejus metus atstatė sudegusią parapijos bažnyčią.

Po karo, kai tūkstančiai lietuvių šaukėsi pagalbos iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje, iš tremties Sibiro platybėse, kun. A. Deksnys stengėsi visiems padėti: siuntė kvietimus į JAV, maisto ir drabužių paketus į Sibirą ir Vokietiją. 1963 m. kun. A. Deksnys buvo paskirtas prelatu.

1969 m. balandžio 15 d. popiežius Paulius VI A.Deksnį nominavo titulinio Laveliumo vyskupu ir paskyrė rūpintis dvasiniais Vakarų Europos lietuvių katalikų reikalais (konsekravimo iškilmes įvyko birželio 15 d.). Savo herbui vysk. A.Deksnys pasirinko Šv. Pauliaus laiško korintiečiams žodžius: „Meilė niekuomet nesibaigia“. Herbas papuoštas lietuviškais motyvais – Aušros Vartų Madona, Gedimino stulpais, skautiška lelija su Vyčio kryžiumi.

Vysk. A. Deksnys palaikė ryšius su lietuviais katalikais, išsiskaidžiusiais po Vakarų Europą, leido katalikišką žurnalą „Krivulė“. Gerbdami aukštąjį dvasininką, Europos vyskupai domėjosi Lietuva ir sunkia jos tremtinių bei politinių kalinių dalia.

A.Deksnys išleido „Katalikų mažąjį katekizmą“. Savo pamokslų ciklą išėivijos kunigams paskelbė žurnale „Lux Christi“.

Atgimimo metais ir vėliau prieš pat savo mirtį vysk. A. Deksnys kelis kartus aplankė savo tėvynę Lietuvą.

Atmintis

Pagrindinė vyskupo rezidencija buvo Vokietijoje, Bad Viorishofene. Čia aukšto dvasininko garbei aikštė pavadinta Lietuvių vardu, o jam pačiam už nuopelnus šiam miestui 1986 m. suteiktas Garbės piliečio vardas.